

NOVELLIX

**LÄRAR-
HANDLEDNING
TILL *HEDER*
AV JENS LAPIDUS**

**CARL-JOHAN
MARKSTEDT**

Lärrarhandledning till
Heder av Jens Lapidus

Carl-Johan Markstedt

www.novellix.se

© Carl-Johan Markstedt 2016

Introduktion

INGÅNG. Skapa förförståelse och väck förväntningar på novellen genom att studera titeln, baksidestexten och författarpresentationen.

- **TITELN.** Vilka tankar väcker titeln?
- **BAKSIDESTEXTEN.** Baksidestexten är ett kortare utdrag ur novellen. Vad är det som sker i utdraget? Vilka personer handlar det om och var utspelar det sig? Vilka frågor väcker utdraget?
- **FÖRFATTARPRESENTATIONEN.** På omslagets insida finns en presentation om Jens Lapidus. Hur beskrivs han? Vad handlar hans böcker om och vad är typiskt för hans sätt att skriva?
- **DINA FÖRVÄNTNINGAR.** Vad verkar Heder handla om? Vad hoppas du att läsningen ska ge dig?

ÖVERGRIPANDE TEMA — HEDER. Vad innebär ”heder”? Hur får man heder? Är det viktigt med heder?

Samtala om texten

GREPPA HANDLINGEN

1. Vad handlar novellen om? Gör en kort sammanfattning.

TITEL

2. Vad berättar titeln om innehållet? Passar titeln till novellen?

TID OCH MILJÖ

3. Under hur lång tid utspelar sig novellen?
4. I vilka miljöer utspelar sig novellen? Hur skildras dessa miljöer?

PERSONER

5. Hur är Adam som person? Hur ser hans livssituation ut? Vad har han för mål och drömmar?
6. Vilka andra personer förekommer i novellen? Hur framställs de och hur ser deras relation ut till Adam?

HÄNDELSEFÖRLOPP OCH BÄRANDE IDÉER

7. Vad får läsaren veta om vad som hände för tio år sedan? Varför tar Adam på sig skulden för ett brott han inte har begått?
8. Hur upplever Adam det att komma ut i friheten efter tio år? Vilka är hans största problem och utmaningar?
9. Vad talar för att han kommer att klara av att komma tillbaka igen? Vad talar för att han inte kommer att göra det?

10. Vilken bild ger novellen av den kriminella världen?

FORM

11. Vad har novellen för berättarperspektiv?

12. Beskriv novellens uppbyggnad: Hur inleds den? Vad är det som driver handlingen framåt? Hur byggs spänningen upp? Finns det någon vändpunkt? Hur slutar novellen?

13. Hur är novellen skriven? Är det något särskilt du fastnar för vad gäller språket?

BUDSKAP

14. Har novellen något budskap? Hur lyder det i så fall?

EGNA TANKAR

15. Vad tror du kommer att hända efter novellen slutar?

16. Vad tycker du om du om novellen? Vad det något som du särskilt fastnade för? Varför?

Skrivuppgifter

TILLBAKABLICK. Adam sitter tio år i fängelset för något han inte är skyldig till. Vad var det egentligen som hände för tio år sedan? Skriv ett kort skön litterärt utdrag om den kvällen. Utgå från den information som ges i novellen och fyll i resten själv.

DIALOG. Adam kämpar för att få ordning på sitt liv. Men det är svårt och han har många problem att ta itu med. Ett år efter sin frigivning sitter Adam i möte med sin övervakare och berättar om hur hans liv har utvecklats sig. Skriv en dialog mellan övervakaren och Adam. Vad berättar Adam? Hur har det gått med allt? Hur har han hanterat sina många problem?

NOVELLANALYS. Gör en textnära analys av novellen där du både tittar på innehållet och formen. Utgå från "Samtala om texten"-frågorna när du gör din analys, men skriv en sammanhängande text där du väver samman dina svar.

Om jag får bestämma

Låt eleverna samla sina intryck av läsningen genom att laborera med novellens omslag och titel. Här är några förslag på uppgifter.

EN NY TITEL. Ge novellen en ny titel. Förklara varför din nya titel passar så bra till novellen, så som du läser och uppfattar den.

EN NY BAKSIDESTEXT. På bokens baksida finns ett kort utdrag ur novellen. Välj ett eget utdrag på fem till sex meningar som du tycker fungerar som baksidestext.

ETT NYTT OMSLAG. Gör ett förslag på ett nytt omslag. Teckna, måla eller gör ett collage. Du bestämmer själv om du vill utgå från stämningen i berättelsen, en central scen eller den övergripande handlingen när du gör ditt omslag.

Temaläsning

Här är förslag på andra noveller från Novellix som kan passa att läsa tillsammans med *Heder* på temat "Brottslighet": *Nödvärn* av Ferdinand von Schirach, *Shuno* av Dogge Doggelito, *Farväl, mitt kvinnofängelse* av Karolina Ramqvist, *Migrän* av Arne Dahl, *Så som du hade berättat det för mig (ungefär) om vi hade lärt känna varandra innan du dog* av Jonas Hassan Khemiri.